

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos CLIII. — Izdan in razposlan 26. dne septembra 1916.

Vsebina: (Št. 323—325.) 323. Ukaz, s katerim se uravnava promet s kamenim oljem (sirovim oljem), s produkti (produkti rudninskega olja) narejenimi iz njega, s kotranom in kotranskimi produkti. — 324. Ukaz, s katerim se izdajajo izvršitvena določila k ministrstvenemu ukazu z dne 20. septembra 1916. l., s katerim se uravnava promet s kamenim oljem (sirovim oljem), s produkti (produkti rudninskega olja), narejenimi iz njega, s kotranom in kotranskimi produkti. — 325. Ukaz, s katerim se uravnava promet z melaso in osmozno vodo.

323.

Ukaz trgovinskega ministra v porazumu z udeleženi ministri in z voditeljem ministrstva za notranje stvari z dne 20. septembra 1916. l.,

s katerim se uravnava promet s kamenim oljem (sirovim oljem), s produkti (produkti rudninskega olja) narejenimi iz njega, s kotranom in kotranskimi produkti.

Na podstavi cesarskega ukaza z dne 10. oktobra 1914. l. (drž. zak. št. 274) se ukazuje tako:

§ 1.

Naznanilna dolžnost po naslednjih določilih velja za nastopno imenovane snovi:

1. Kamenno olje (sirovo olje);
2. produkte rudninskega olja vsake vrste, včevši vmesne produkte;
3. sirov premogov kotran in sirov kotran rjavega premoga;
4. bencol vsake vrste;
5. kotransko olje vsake vrste iz premoga in rjavega premoga;
6. premogovo kotransko smolo.

Trgovinski minister more naznanilno dolžnost raztegniti na nadaljnje snovi ali izvzeti posamezne snovi od tega.

Naznaniti so dolžni izdelovalci produktov rudninskega olja, sirovega premovega kotrana, sirovega kotrana rjavega premoga ali kotranskih produktov brezpogojno, kupčevalci in podjetja za skupno dobivanje (zadruga i. dr.), ki se bavijo z razpečavanjem teh snovi tedaj, ako znašajo njihove zaloge olja za mazanje vsake vrste 26. dne septembra 1916. l. vsega skupaj 10 metrskih stotov ali več, drugih snovi pa vsake posamez 50 metrskih stotov ali več. S tem osnovana naznanilna dolžnost traja pozneje tudi tedaj, ako se je stanje, zalog zmanjšalo pod to izmero.

Trgovinski minister more določene vrste podjetij odvezati od naznanilne dolžnosti ali tudi drugim posestnikom snovi v prvem odstavku označene vrste naložiti naznanilno dolžnost.

Natančnejša določila o izpolnjevanju naznanilne dolžnosti izda trgovinski minister.

Za zaloge, ki so v posesti vojaške uprave, države, zlasti državnih obratov in zavodov in javnemu prometu služečih železniških in plovstvenih podjetij, veljajo posebna določila.

§ 2.

Množine v nastopnem oznamenjenih snovi, kar jih je in kar jih priraste na novo, so dejane pod zaporo:

1. Produkti rudninskega olja vsake vrste, v številni vmesne produkte;

2. sirov premogov kotran in sirov kotran rjavega premoga;

3. bencol, in sicer sirov bencol (kokerijski in kotranski sirovi bencol, samotočno in lahko olje), bencol za motorje, trgovinski bencol, toluol, ksilol, solventnafta in težki bencol;

4. olje premogovega kotrana, in sicer srednje olje (karbolnokisla sirova olja do 50 odstotkov vsebine kisline), težko olje (kreozot in pralno olje), antracenovo olje, gonilno olje za motorje, kurilno olje, karbolinej in olje za impregniranje;

5. kotranska olja rjavega premoga vsake vrste.

Trgovinski minister more raztegniti zaporo na kameno olje (sirovo olje) in na druge nego v točkah 3 do 5 oznamenjene kotranske izdelke ali jo razveljaviti glede posameznih snovi. Zapora kamenega olja (sirovega olja) se razteza le na tisto kameno olje (sirovo olje), ki se je že oprostilo po določilih cesarskega ukaza z dne 10. avgusta 1915. l. (drž. zak. št. 239) o zasegi sirovega olja.

§ 3.

Zapora obsega pri svetilnem petroleju le množine, ki so v posesti izdelovalcev, naj bodo vložene kjerkoli, pri vseh ostalih v § 2, točka 1 do 5 oznamenjenih snoveh tudi množine, ki so v posesti kupčevalcev in podjetij za skupno dobičkanje (zadruga in dr.).

Trgovinski minister more razširiti ali utesniti krog tistih, kojih zaloge so pod zaporo.

§ 4.

Zapora ima učinek, da se smejo pod zaporo dejani snovi oddajati le na podstavi posebnega dovolila in le v tisti množini in kakovosti in v tisti dobi, ki so oznamenjene v dovolilu.

Trgovinski minister more odrediti, da je treba posebnega dovoljenja tudi za podelovanje pod zaporo dejanih snovi.

§ 5.

Posebno dovoljenje (§ 4, odstavek 1) daje ali trgovinsko ministrstvo, oziroma ako gre za dobičkanje bencina ali bencola za stroje, ki se porabljajo v obratu kmetije (plugi, mlatilnice i. dr.),

poljedelsko ministrstvo ali mesta, katerim ti ministri poverita to.

Obstoječi predpisi o davku prostem dobivanju davku zavezanih produktov rudninskega olja se ne izpreminjajo z določili sprednjega odstavka.

Za oddajanje neposrednje vojaški upravi ni treba dovoljenja, oddajati pa se more le na podstavi izrečnega naročila ali zahteve vojaških oblastev. Oddajalec mora hraniti naročilne listine ali njihove prepise.

Pred pričetkom veljavnosti tega ukaza podeljena dovoljenja ostanejo v moči za dobo veljavnosti, oznamenjeno v njih, toda najdalje do 15. dne oktobra 1916. l. Podeljena dovoljenja se morejo vsakčas preklicati.

Natančnejša določila o dovoljevanju izda trgovinski minister v porazumu s poljedelskim ministrom.

§ 6.

Trgovinski minister more iz ozirov javnega interesa po svobodnem preudarku naložiti izdelovalcem, kupčevalcem in drugim posestnikom produktov rudninskega olja, sirovega premogovega kotrana, sirovega kotrana rjavega premoga ali kotranskih produktov dolžnost, da dobavljajo v § 1 oznamenjene snovi iz svojih obratov, oziroma zalog, in ukreniti vse, da se zagotovijo zahtevane snovi.

Uporabnost sprednjega določila se ne izključuje z okolnostjo, da je sedež (stanovališče) tistega, za katerega se zahtevajo snovi, izven ozemlja, za katero velja ta ukaz.

§ 7.

Odkodbo za snovi, ki jih je dobavljati po § 6, naj določi, ako ni dogovora z dobra, sodišče v nespornem postopanju v mejah morda ustanovljenih najvišjih cen, zaslišavši izvedence in privzemši tiste, za katere se zahtevajo snovi, in, ako mogoče, tiste, ki so dolžni dobavljati.

Izvedence je praviloma jemati izmed stalno zapriseženih izvedencev.

Za odločbo je pristojno okrajno sodišče, v čigar okolišju je sedež (stanovališče) tiste osebe, kateri se je naložila dolžnost dobavljanja. Odločba se lahko izpodbija z rekurzom v osmih dneh. Zoper odločbo druge stopnje ni dopusten nadaljen pravni pomoček.

V koliko naj povrne stroške postopanja ena stranka ali jih je deliti med stranke, odloči sodišče po svobodnem preudarku.

§ 8.

Dolžnost dobave se ne odlaga s sodnim postopanjem (§ 7).

Ako se ne doseže drug dogovor, je plačati ceno v gotovini pred izročitvijo ali zavarovati plačilo, ki ga je plačati v 14 dneh od dneva izročitve. Ako cena pred izročitvijo še ni ustanovljena, določi trgovinski minister višino varščine, ki jo je dati.

§ 9.

Trgovinski minister more iz ozirov javnega interesa, oziraje se na storilno sposobnost in na gospodarski položaj prizadetih po svobodnem preudarku:

1. prisiliti izdelovalce produktov rudninskega olja, sirovega premogovega kotrana, sirovega kotrana rjavega premoga ali kotranskih produktov, da nadaljujejo izdelovanje;

2. jim naročiti izdelovanje snovi, ki jih določno oznameni, v določenem obsegu;

3. uravnati izdelovanje in v ta namen ukazati predložbo obratnih načrtov, ki potrebujejo njegovega odobrenja, ali sam predpisati obratne načrte;

4. odkazati sirovine in vmesne produkte drugemu podjetju ter mu naložiti dolžnost, da jih podela;

5. prisiliti podjetja, da vkladajo sirovine, vmesne produkte in končne izdelke drugega podjetja.

§ 10.

Ako izdelovalec ne izpolni dolžnosti, naložene mu po § 9, številka 1 in 2, more trgovinski minister po okoliščinah ukreniti izdelovanje potrebnih snovi ali v dotičnem obratu ali v drugem obratu na mudljivčeve stroške in njegovo nevarnost. V poslednjem primeru se more mudlji vec prisiliti, da odda svoje sirovine, vmesne produkte in obratne pomožne snovi podjetju, kateremu je naročeno izdelovanje. V primerih § 9, številka 4 in 5, se zmislju primerno uporabljajo določila

§§ 7 in 8 gledé odškodnine za snovi, odkazane v podelovanje, oziroma vkladanje snovi.

§ 11.

Za odredbe v §§ 6, 9 in 10 imenovane vrste se je treba dogovoriti z ministrom za javna dela, ako gre za obrate, ki so v upravi ministrstva za javna dela ali pod nadzorstvom rudarskih oblastev.

§ 12.

Obstoječi sklepi ne nasprotujejo izpolnjevanju dolžnosti, ki so naložene z določili tega ukaza ali z odredbami, izdanimi na njegovi podstavi.

§ 13.

Trgovinskemu ministru ali organom, ki imajo njegovo naročilo, je dajati na zahtevanje vsa potrebna pojasnila o obratu.

Izvrševanje določil tega ukaza in na njegovi podstavi izdanih odredb nadzoruje trgovinsko ministrstvo po organih, ki jim to naroči. V ta namen ter za pripravljanje in izvrševanje odredb, ki se ukrenejo na podstavi tega ukaza, se morejo ogledati obratni in skladiški prostori ter druge naprave, vpogledovati poslovne knjige in drugi zapiski.

§ 14.

Prestopke tega ukaza in na njegovi podstavi izdanih odredb, ter vsako sodelovanje, da se preprečijo v njih ustanovljene dolžnosti, kaznujejo politična oblastva prve stopnje na denarju do 5000 K ali po svojem preudarku z zaporom do 6 mesecev, ako dejanje ne spada pod strožje kazensko določilo.

§ 15.

Ta ukaz stopi na mesto ministrstvenega ukaza z dne 18. decembra 1915. l. (drž. zak. št. 377) o uravnavi prometa s produkti rudninskega olja, bencolom in kotranskimi olji, in ministrstvenega ukaza z dne 29. aprila 1916. l. (drž. zak. št. 127), s katerim se izpreminja ta ukaz. Moč dobi z dnem razglasitve.

Forster s. r.

Zenker s. r.

Spitzmüller s. r.

Trnka s. r.

Leth s. r.

Handel s. r.

324.**Ukaz trgovinskega ministra v porazumu s poljedelskim ministrom z dne 20. septembra 1916. l.,**

s katerim se izdajajo izvršitvena določila k ministrstvenemu ukazu z dne 20. septembra 1916. l. (drž. zak. št. 323), s katerim se uravnava promet s kamenim oljem (sirovim oljem), s produkti (produkti rudninskega olja) narejenimi iz njega, s kotranom in kotranskimi produkti.

Na podstavi §§ 1, odstavek 5, in 5, odstavek 5, ministrstvenega ukaza z dne 20. septembra 1916. l. (drž. zak. št. 323) se ukaže tako:

§ 1.

Izdelovalci produktov rudninskega olja morajo naznaniti svoje zaloge kamenega olja in produktov rudninskega olja, izdelovalci sirovega premogovega kotrana, sirovega kotrana rjavega premoga ali kotranskih produktov svoje zaloge premogovega kotrana, oziroma kotrana rjavega premoga in kotranskih produktov po stanju 1. dne oktobra 1916. l. in vrhutega prirastek in upadek od 15. dne septembra do 1. dne oktobra 1916. l. Pozneje je naznanjati po stanju 15. dne oktobra 1916. l. in 1. ter 15. dne vsakega nadaljnjega mesca prirastek in upadek izza določenega dne za zadnji izkaz, ter ostajajoče zaloge.

Enaka naznanilna dolžnost je naložena v § 1, odstavek 3, ministrstvenega ukaza z dne 20. septembra 1916. l. (drž. zak. št. 323) imenovanim kupčevalcem in podjetjem za skupno dobivanje (zadruge in dr.).

§ 2.

Naznanila je podajati ločeno za vsako obratovališče in skladišče najdalje petega dne po določenih dnevih, navedenih v § 1, naravnost oddelku za rudninsko olje v trgovinskem ministrstvu in, ako se vpošilja po pošti, oddajati jih najkasneje zadnji dan roka.

Naznanila je sestavljati edinole in natančno po vzorcih, ki so v prilogah A in B tega ukaza.

§ 3.

V § 5, odstavek 1, ministrstvenega ukaza z dne 20. septembra 1916. l. (drž. zak. št. 323) imenovano posebno dovoljenje je ali dovoljenje za dobivanje ali oddajno dovoljenje.

Dovolilo za dobivanje se glasi na ime prejemnika pod zaporo dejane snovi. Trgovinsko ministrstvo, oziroma poljedelsko ministrstvo more, podeljujé dovoljenje za dobivanje, dovoliti, da se na podstavi dovoljenja dobljene snovi brez daljnega dovoljenja za dobivanje oddajajo dalje, in more pri tem ustanoviti najvišjo izmero za množine, ki se smejo oddati na enkrat.

Oddajno dovoljenje daje brez oznamenila določenega prejemnika oddajniku pravico oddajati v njem oznamenjene snovi. Podjetja, katerim se je podelilo tako dovoljenje, so dolžna tistemu ministrstvu, ki je dalo dovoljenje, po preteku dobe veljavnosti dovoljenja posamez izkazati oddaje ter navesti ime (firmo), stanovališče (obratovališče), opravilo prejemnika in namen oddaje.

§ 4.

Dovoljenje za dobivanje (§ 3, odstavek 2) naj zaprosi prejemnik, oddajno dovoljenje (§ 3, odstavek 3) pa oddajnik pod zaporo dejane snovi.

Prošnje je vlagati ali v oddelku za rudninska olja trgovinskega ministrstva, oziroma, ako gre za dobivanje bencina ali bencola za stroje, ki se porabljajo v obratu kmetije, v poljedelskem ministrstvu, ali na mestih, katerim sta ti ministrstvi po § 5, odstavek 1, ministrstvenega ukaza z dne 20. septembra 1916. l. (drž. zak. št. 323) poverili podeljevanje dovoljenja. Za navedbe v prošnjah za dovoljenje dobivanja je treba ob dobivanju bencina ali bencola za stroje, ki se porabljajo v obratu kmetije, potrdila občine, ob dobivanju pod zaporo dejanih snovi za rudnike pridržanih rudnin in za dobivanje zemeljske smole potrdila okrožnega rudarskega urada, ob drugem dobivanju pa potrdila političnega oblastva prve stopnje ali obrtnega nadzornika. Državni obrati ne potrebujejo takega potrdila za svoje dobivanje.

Te prošnje je sestavljati edinole in natančno po vzorcih, ki so v prilogah C in D tega ukaza.

§ 5.

Ta ukaz dobi moč z dnem razglasitve.

Zenker s. r.

Spitzmüller s. r.

Firma:

Priloga A.

Obratovališče (skladišče):

Izkaz

o prirastku in upadu rudninskih olj
v času od do 191 . .

S n o v i		Zaloga dne	Prirastek	Upad ¹⁾	Ostane zaloge dne.....	S n o v i		Zaloga dne	Prirastek	Upad ¹⁾	Ostane zaloge dne.....
		Metrskih stotov						Metrskih stotov			
Sirovo olje					2)	Parafina ne oproščeno parafinovo olje					
Benzin	1. hidrir					Parafina oproščeni vmesni produkti (stiskano olje)					
	2. za letalce					Gač					
	3. lahki (680 do 725 sp. t.)					Parafinove luske					
	Vsota 1—3					Parafin					
	4. težki (do 745 sp. t.)					Vulkansko olje					
	5. težki (745 do 760 sp. t.)					Olje za avtomobile	1. trpežno v mrazu				
	6. lakov						2. ne trpežno v mrazu				
	Vsota 4—6						Vsota 1—2				
Surogati terpentinovnega olja						Cilindrsko olje	1. za polno paro				
Petrolej							2. za vročo paro				
Plinovo olje vsake vrste (modro olje, plinovo olje, gonilno olje, olje za Dieslove motorje)	1. čez 880 sp. t.						Vsota 1—2				
	2. pod 880 sp. t.					Oljni goudron	1. otpne pod 45° C				
	Vsota 1—2						2. otpne nad 45° C				
Mazalna olja (izvzemši vulkanska olja, olja za avtomobile in cilindrsko olja)	1. lahko (gostost 4 pri 20° C)						Vsota 1—2				
	2. srednje (gostost do 3 pri 50° C)					Mehka smola					
	3. težko (gostost čez 3 pri 50° C)					Trda smola					
	Vsota 1—3					Petrolejov koks					
						Drugi preostanki					

¹⁾ Med njim oddaje, ki so se oddale neposrednje vojaški upravi (§ 5, odstavek 3, ministrstvenega ukaza z dne 20. septembra 1916, l. (drž. zak. št. 323):

Produkti
Množine v metrskih stotih

²⁾ Od tega: v čistilnici: metrskih stotov.
drugje vloženo:

Firma:

Priloga B.

Obratovališče (skladišče):

Izkaz

o prirastku in upadku kotrana in kotranskih produktov

v času od do 191 . .

S n o v i		Zaloga dne	Prirastek	Upadek ¹⁾	Ostane zaloge dne	
						
Metrskih stotov						
Premogov kotran, sirov						
Bencoli	sirovi bencol (kokerijski in kotranski sirovi bencol, samotočno in lahko olje)					
	motorni bencol					
	trgovinski bencol					
	ksilol, solventnafta, težki bencol					
	toluol					
Olja premogovega kotrana	srednje olje (karbolovokisla sirova olja do 50% vsebine kisline)					
	težko olje (kreozot in pralno olje)					
	antracenovo olje					
	specijalne vrste	gonilno olje za motorje, kurilno olje				
		karbolinej				
		olje za impregniranje				
Smola premogovega kotrana						
Kotran rjavega premoga, sirov						
Kotransko olje rjavega premoga						
¹⁾ Med njim oddaje, ki so se oddale neposrednje vojaški upravi (§ 5, odstavek 3, ministrstvenega ukaza z dne 20. septembra 1916. l. (drž. zak. št. 323):						
Produkti						
Množine v metrskih stotih						

Občina:

Priloga C.

Okraj:

Dežela:

Zaprosilo za dovolitev dobivanja.

Ime (firma) prosilca

Stanovališče prosilca (sedež firme)

Vrsta obrata, v katerem se naj porabljajo produkti

Vrsta in množina potrebovanega produkta:

P r o d u k t		Množina	P r o d u k t		Množina
Bencin	do 725 spec. teže		Petrolejev koks		
	725 do 745 spec. teže		Premogov kotran, sirov		
	čez 745 spec. teže		Bencoli	sirovi bencol (kokerijski in kotranski sirovi bencol, samotočno in lahko olje)	
Surogati terpentinovega olja				bencol za motorje	
Petrolej				trgovinski bencol	
Plinovo olje				ksilol, solventnafta, težki bencol	
Mazalna olja	1. lahka (gost. do 4 pri 20° C)		Bencoli	toluol	
	2. srednja (gost. do 3 pri 50° C)				
	3. težka (gost. čez 3 pri 50° C)				
	cilindrsko olje				
vulkansko olje			Premogova kontranska olja	srednje olje(karbolovo-kisla sirova olja do 50% vsebine kisline)	
Parafina ne oproščeno parafinovo olje				težko olje (kreozot in pralno olje)	
Parafina oproščeni vmesni produkti (stiskano olje)				antracenovo olje	
Parafin				specijalne vrste	gonilno olje za motorje, kurilno olje
Oljni goudron	otrpne pod 45° C		specijalne vrste	karbolinej	
	otrpne nad 45° C			olje za impregniranje	
Mehka smola			kotran rjavega premoga, sirov		
Trda smola			kotransko olje rjavega premoga		

Produkt naj se dobiva od (firme)

v

Kako se porablja?¹⁾

(ako se porablja za obratovanje motorjev, navedba vrste motorja in njegovih konjskih sil)

Navedba, koliko produktov te vrste še ima morda prosilec v zalogi

Približna mesečna potrebščina željenega produkta

Koliko je dejansko dobil željenega produkta v prejšnjem mesecu

Navedba datuma in številke zadnje dovolitve dobivanja

Ako se prosi za dovolitev dobivanja bencina, navedba, ali se naj dobiva bencin davka prosto

Datum:

Podpis:

Pravilnost sprednjih navedb in primernost potrebščine se potrjuje:

Podpis:

Uradni pečat:

¹⁾ Ako se potrebujejo produkti za izvrševanje dobav za vojsko, je navesti pri neposrednjih dobavah naročujoče vojaško oblastvo, številko, datum, predmet dobavnega naročila in množino dobave. Pri posrednjih dobavah ali, ako gre za dobavljanje obratil za dobavitelje vojske, je predložiti potrdila neposrednjih dobaviteljev vojske.

Občina:

Priloga D.

Okraj:

Dežela:

Zaprosilo za dovoljenje oddajanja.

Prosilčeva firma in vrsta obrata

Sedež firme

Vrsta in množina za oddajo predlaganega produkta:

P r o d u k t		Množina	P r o d u k t		Množina
Bencin	do 725 spec. teže		Petrolejev koks		
	725 do 745 spec. teže		Premogov kotran, sirov		
	čez 745 spec. teže		benzoli	sirovi bencol (kokerijski in kotranski sirovi bencol, samotočno in lahko olje)	
Surogati terpentinovega olja		bencol za motorje			
Petrolej		trgovinski bencol			
Plinovo olje		ksilol, solventnafta, težki bencol			
Mazalna olja	1. lahka (gost. do 4 pri 20° C)			toluol	
	2. srednja (gost. do 3 pri 50° C)			srednje olje (karbolovo-kisla sirova olja do 50% vsebine kisline)	
	3. težka (gost. čez 3 pri 50° C)			težko olje (kreozot in pralno olje)	
	cilindrsko olje			antracenovo olje	
	vulkansko olje			specijalne vrste	gonilno olje za motorje, kurilno olje
Parafina ne oproščeno parafinovo olje		karbolinej			
Parafina oproščeni vmesni produkti (stiskano olje)		olje za impregniranje			
Parafin					
Oljni goudron	otrpne pod 45° C				
	otrpne nad 45° C				
Mehka smola			kotran rjavega premoga, sirov		
Trda smola			kotransko olje rjavega premoga		

Navedba, koliko produktov te vrste še ima morda prosilec v zalogi:

Navedba datuma in številke zadnjega dovoljenja za oddajanje

Datum:

Podpis:

325.**Ukaz trgovinskega ministra v porazumu s poljedelskim ministrom in finančnim ministrom ter z voditeljem ministrstva za notranje stvari z dne 22. septembra 1916. l.,**

s katerim se uravnava promet z melaso in osmozno vodo.

Na podstavi cesarskega ukaza z dne 10. oktobra 1914. l. (drž. zak. št. 274) se ukazuje tako:

§ 1.**Nameni središča za melaso in njega vodstvo.**

Uravnavanje prometa z melaso in osmozno vodo je poverjeno središču za melaso (s. z. m.) v Pragi.

Središče za melaso je juristična oseba.

Trgovinski minister imenuje v porazumu z udeleženi ministri za vodstvo opravil središča za melaso voditelja, ki zastopa središče na zunaj.

Za poslovanje središča za melaso izda trgovinski minister v porazumu z udeleženi ministri pravilnik.

Središče za melaso je pod državnim nadzorom, ki ga izvršujejo vladni komisariji, ki jih je imenoval trgovinski minister v porazumu z udeleženi ministri.

§ 2.**Pridani svet središča za melaso.**

Središču za melaso je dodan pridani svet, ki je sestavljen iz zastopnikov industrije cukra, industrij, ki podelujejo melaso in osmozno vodo, in kmetijstva, ki jih imenuje trgovinski minister v porazumu z udeleženi ministri.

Voditelj središča za melaso predseduje v sejah pridanega sveta.

Pridani svet sklicuje trgovinski minister po potrebi. Sklicati ga je zlasti, ako to predlaga voditelj središča za melaso ali najmanj dva uda pridanega sveta.

Pridani svet mora podajati mnenja o vprašanih razdeljevanja melase ter o vprašanih po-

slovanja, ki jih stavi na posvetovanje vlada ali voditelj središča, in more v takih vprašanjih tudi samostojno podajati predloge.

Pridani svet je praviloma sklicovati na Dunaj. Ako zahteva poslovanje središča, se more sklicati pridani svet tudi v Prago.

Biti ud pridanega sveta je častna služba. Zunanji udje prejemajo za udeleževanje sej pridanega sveta povračilo vseh izdatkov in dnevnice v isti višini kakor udje industrijskega sveta.

§ 3.**Naznanilna dolžnost.**

Cukrarne, obrtniške fabrike za špirit ter fabrike stiskanih droži in krepkih krmil so dolžne naznaniti svoje zaloge melase in osmozne vode po stanju 26. dne septembra 1916. l., ob 6. uri zjutraj, najdalje do 4. dne oktobra 1916. l. neposrednje središču za melaso v Pragi ter navesti množino, kraj skladišča ter obratno leto izdelovanja.

Kdor ima sicer melaso ali osmozno vodo v zalogi ali v hrambi, je dolžen te zaloge, kolikor presegajo 100 q, naznaniti najdalje do 4. dne oktobra 1916. l. naravnost središču za melaso v Pragi po stanju 26. dne septembra 1916. l., ob 6. uri zjutraj, ter navesti množino in kraj, kjer leži.

Množine, ki so 26. dne septembra 1916. l. na prevozu, mora naznaniti prejemnik središča za melaso takoj po prejemu.

Cukrarne morajo, dokler traja njihov obrat, 1. in 15. dne vsakega mesca naznanjati središču za melaso množine melase in osmozne vode, ki so se izdelale v prejšnji polovici mesca in ki pripadejo najbrže v naslednji polovici mesca.

Na zahtevanje središča za melaso so cukrarne dolžne naznaniti množine pese in sirovega cukra, ki jih podelajo.

§ 4.**Zapora.**

Vse zaloge melase in osmozne vode, kar jih je 26. dne septembra 1916. l. in ki jih je treba naznaniti (§ 3), ter v obratnem letu 1916/17 izdelane množine melase in osmozne vode se devajo pod zaporo. Zapora ima učinek, da se pod zaporo dejane tvarine ne smejo niti podelovati, porabiti, pokladati niti prostovoljno ali prisilno otujevati, ako se v naslednjem ne ukrepajo drugi zaukazi.

Zapora neha s tem, da središče za melaso odkaže tvarine porabniku.

Zaukazi, ki jih je ukrenilo središče za melaso v obratnem letu 1915/16 o melasah, ki so iz obratnega leta 1915/16, ostanejo v moči.

Fabrike krepkih krmil, ki delajo za plačo za središče za krmila, smejo zaloge melase, ki ležé pri njih 26. dne septembra 1916. l., dalje podelovati po ukazilih središča za krmila.

Nadalje je cukrarnam dovoljeno najdalje do 31. dne maja 1917. l. do 10 odstotkov melas, ki jih izdelajo v obratnem letu 1916/17, pōkrmiti v svojih lastnih gospodarstvih (kmetijah) ali jih oddajati središču za krmila ali kmetovalcem — tem pa zgolj v nemešanem stanju — da jih pokladajo, po ceni, ki ne presega 17 K za 100 kg, ako je melasa v polnilnih posodah. Vsakočasno za te namene oddane množine je središču za melaso zglasiti hkratu, ko se predloži v § 3, četrti odstavek predpisano naznanilo.

V ozira vrednih primerih more središče za melaso dovoliti podaljšanje v sprednjem odstavku določenega roka.

§ 5.

Razdeljevanje melase.

Izmed vseh melas, izdelanih v obratnem letu 1916/17, se pridržuje 25 odstotkov za namene krmljenja, dokler ne ukrene trgovinski minister v porazumu s poljedelskim ministrom drugačnih odredb.

Te množine razdeljuje, ako jih ne oddajajo cukrarne v zmislu § 4, odstavek 5, svojim gospodarstvom ali kmetovalcem, središče za melaso po ukazilih poljedelskega ministra.

Razdeljevati melase in osmozne vode, ki niso določene za krmljenje, je naloženo središču za melaso po ukazilih, ki jih izda trgovinski minister v porazumu z udeleženi ministri.

Razdeljujejo se tako, da jih središče za melaso izrečno odkazuje.

§ 6.

Uravnava porabe in porabljanje.

Središče za melaso je edino upravičeno in dolžno kupiti vse pod zaporo dejane melase in osmozne vode in z njimi razpolagati po tem ukazu.

Pravico uvažati melaso in osmozno vodo iz carinskega inozemstva in zasedenega sovražnega

ozemlja ima edinole središče za melaso. Središče za melaso ima pravico melaso in osmozne vode, ki so jih uvozile tretje osebe proti temu predpisu, dejati pod zaporo in prevzeti po izvirni ceni, ako je pa višja nego v § 7 ustanovljena prevzemna cena, po prevzemni ceni od tuzemskega skladišča.

Izdelovalci, posestniki in hranilci pod zaporo dejanih melas in osmoznih vod in tisti porabniki, ki zahtevajo, da se jim odkaže melasa ali osmozna voda, so dolžni pokoriti se zaukazom in odredbam središča za melaso o dobavljanju in prevzemanju melase in osmozne vode, zlasti tudi slušati ukazila o podpisovanju sklepnih pisem in obveznostnih izjav, ki se izdadó na podstavi pravilnika (§ 1, odstavek 4). Dolžni so središču za melaso na njegovo zahtevanje predložiti vse pomočke in izkaze, ki jih potrebuje za izvrševanje svoje naloge. Središče za melaso ima pravico poslužiti se sodelovanju državnih oblastev, da se preskusi, ali so pravilni ti podatki.

Voditelju središča je gledé vseh okolnosti, za katere zve ob svojem uradovanju, zlasti gledé opravičnih razmer izdelovalcev, posestnikov in hranilcev melase, naložena dolžnost brezpogojne molčečnosti. Isto dolžnost molčečnosti mora voditelj središča za melaso naložiti tudi vsem njegovim nameščencem.

Podjetja, ki podelujejo melaso in osmozno vodo, so dolžna melase in osmozne vode, ki so v njihovih obratih v zalogi ter ki jim jih je odkazalo središče za melaso, podelati v obratnem letu 1916/17 v tistem obratu, za katerega so bile odkazane. Kolikor središče za melaso ne dovoli izjem od te dolžnosti, so podjetja, ki podelujejo melaso, dolžna s svojim obratom pričeti tako pravočasno in ga po tem, kolikor se jim je odkazalo melase, tudi nadaljevati, da je zagotovljeno, da se melase, ki so pri njih v zalogi in ki so jim odkazane, popolnoma podelajo v obratnem letu 1916/17.

Ako podjetje ne izpolni te dolžnosti, mu more središče za melaso določiti primeren rok, da izpolni svojo dolžnost; ako se v tem roku ne ustreže dolžnosti, more središče za melaso drugače razpolagati z odkazanimi množinami, podjetje pa ne more zahtevati povračila stroškov, nastalih mu za hrambo, prevoz itd. množin, ki so se mu odkazale in pri njem vložile.

Tudi vsak drugi porabnik melase in osmozne vode je dolžen porabljati melase in osmozne vode, ki mu jih je odkazalo središče za melaso, edinole za namen, ki je določen v odkazu. Pravtako se smejo melase, ki jih oddajajo cukrarne kmetovalcem po § 4, odstavek 5, porabljati edinole za

krmljenje v prejemnikovih kmetijskih obratih. Vsaka druga raba, zlasti odplatno ali brezplačno prepuščanje melas, ki jih je odkazalo središče za melaso ali ki so jih oddale cukrarne (§ 4, odstavek 5), tretjim osebam je prepovedano.

Ako porabnik ne sluša odredbe ali zaukaza središča za melaso gledé porabljanja odkazane mu melase in osmozni vod, more trgovinski minister v porazumu s poljedelskim ministrom na predlog središča za melaso odrediti, da se mu prisilno odvzamejo melasa in osmozne vode. To odredbo izvrši politično oblastvo I. stopnje.

S prisilno odvzeto melaso razpolaga središče za melaso v okviru določil tega ukaza.

Za prisilno odvzeto melaso se povrne znesek, ki je za 4 K na metrski stot nižji nego prevzemna cena, ustrezajoča določilom § 7. Od tega vračila se vrhutega odbijejo stroški prisilnega odvzeta.

Prisilno odvzeto melaso mora dotlej, da se odpelje, zadnji posestnik brezplačno in skrbno hraniti.

Dobiček, ki se morda poda, če se taka melasa dalje prodaja, mora središče za melaso položiti v zakladu, o čigar porabi odloča trgovinski minister.

Kršenje določil odstavkov 5 in 7 tega paragrafa ima, negledé na pravne posledice, navedene spredaj, tako za krivičnega pridobitnika kakor tudi za krivičnega otujitelja melase posledico, da izgubi pravico zahtevati, da se mu odkažeje nadaljnje melase.

Zoper vse zaukaze in odredbe središča za melaso se morejo udeleženci pritožiti v enem tednu po naznanilu zaukaza središča na trgovinskega ministra, ki odloči v porazumu s poljedelskim ministrom, ako in kolikor pridejo v poštev kmetijski interesi.

§ 7.

Prevzemna cena, dobavljanje, prevzemanje in plačevanje; prikladi.

Prevzemna cena pod zaporo dejane melase znaša, kolikor je iz obratnega leta 1915/16 15 K, kolikor je iz obratnega leta 1916/17, K 16.50 za 100 kg, podstava 50 odstotkov polarizacije, netto cassa brez skonta od dobavne postaje, ako se dobavlja v vagonih-kotlih. Cena za melase gališke in bukovinske provenijence iz obratnega leta 1915/16 znaša K 15.75, cena za melase

te provenijence iz obratnega leta 1916/17 K 17.25 za 100 kg odbivši voznino od dobavne fabrike, oziroma dobavne postaje v Olomuc. Ako se na zahtevanje prevzemnika dobavlja v polnilnih posodah, se zvišajo cene za 50 h za 100 kg. Potrebne vagone-kotle in polnilne posode mora priskrbeti prevzemnik franko na dobavno postajo.

Kadar se dobavlja osmozna voda, je dati v podstavo ceno melase tako, da je plačati za 100 kg osmozne vode za polarizacijsko stopnjo $\frac{1}{50}$ cene melase; pri tem je proporcionalno preračunati tudi ulomke polarizacijskih stopenj.

Za dobavljanje, prevzemanje in plačevanje melase in osmozne vode v prometu med središčem za melaso in cukrarnami veljajo, ako ta ukaz ali pravilnik (§ 1, odstavek 4) ne določa nič drugega, po stajališču dobavljajoče fabrike uzanse praške in dunajske borze z izpremembo, da se more melasa pod 46 odstotki polarizacije dobavljati z običajnim odbitkom cene.

Za dobavljanje prevzemanje in plačevanje melase in osmozne vode v prometu med središčem za melaso in porabniki veljajo določila sprednjega odstavka z izpremembo, da se mora kupnina za melaso po pozivu, naj se priskrbe vozovi-kotli ali polnilne posode, dajaje v podstavo 50 odstotno polarizacijo, kupnina za osmozno vodo, dajaje v podstavo 30 odstotno polarizacijo, plačati naprej proti poznejšemu zaračunu, da je nadalje, ako se dobavlja od fabrike za špirit, preračunati odškodnino za večjo polarizacijo na odstotek čez 50 odstotkov z $\frac{1}{50}$, za manjšo polarizacijo pod 50 odstotkov do 45 odstotkov z $\frac{1}{50}$ in od 45 odstotkov do 44 odstotkov z $\frac{1}{30}$ cene 15 K, oziroma K 16.50, končno, da se melasa pod 44 odstotki polarizacije ali pod 70 odstotki balinga od fabrike za špirit ne sme dobavljati.

Ako središče za melaso vklada melase ali osmozno vodo in jih odkaže drugemu prevzemniku, ne vkladniku, more od prevzemnika pobrati stroške, ki so mu nastali z vkladanjem, voznino, izpraznjevanjem in napolnjevanjem s sesalko, obrestimi itd.

Središče za melaso more nadalje za melase in osmozne vode, ki jih je odkazalo, pobirati priklade k določenim cenam, za kojih višino je treba odobrenja trgovinskega ministra v porazumu s poljedelskim ministrom.

Od tistih množin melase in osmozne vode, ki jih središče za melaso odkaže iz cukrarne njej pripadajoči, na dan razglasitve tega ukaza že obstoječi fabрики za krmila, špirit ali stiskane droži, se ne morejo pobirati prikladi.

§ 8.

Dolžnosti obrtniških fabrik za špirit in stiskane droži.

Obrtniške fabrike za špirit in fabrike za stiskane droži, ki zahtevajo, da se jim odkaže melasa ali osmozna voda, so dolžne na poziv središča za melaso pripraviti svoje vozove-kotle in skladiške prostore (reservoarje) za prevzemanje in vkladanje vseh melas in osmoznih vod, ki se izročé v obratnem letu 1916/17.

Nadalje so dolžne prevzeti melase in osmozne vode, ki se vložijo pri njih, in s prikladi vred plačati začasno (odstavek 3) pripadajoče cene središču za melaso.

Kolikor središče za melaso ne odkaže fabriki za špirit ali stiskane droži do konca obratnega leta 1916/17 melas in osmoznih vod, ki jih je vložila, ji mora središče za melaso po ukazilih pravilnika vrniti za ne odkazane melase in osmozne vode prejete zneske z obrestimi in primerno odškodnino za prevozne stroške, stroške skladanja in druge stroške.

Višino teh odškodnin ter obresti določi središče za melaso z odobrenjem trgovinskega ministra.

§ 9.

Razveljava pogodb.

Vse pred veljavnostjo tega ukaza sklenjene kupne, prodajne in dobavne pogodbe o melasi in osmoznih vodah iz obratnega leta 1916/17 se razveljavljajo.

Veljavnost dolžnosti o dobavljanju melase, ki so obsežene v pogodbah o dobavljanju pese, nadalje veljavnost kupnih pogodb, ki jih je sklenilo središče za melaso o melasah in osmoznih vodah iz obratnega leta 1915/16, se s tem ne izpreminja.

§ 10.

Komisijske pristojbine in provizije.

Med cukrarnami in njihovimi komisijonarji in agenti obstoječe pogodbe se ne izpreminjajo gledé komisijskih pristojbin in provizij, ki jih je plačevati.

§ 11.

Prestopki; kazni po političnih oblastvih.

Prestopke tega ukaza in vsako sodelovanje ob preprečenju dolžnosti, ustanovljenih v tem ukazu, kaznujejo, ako se ne kaznujejo kazensko-sodno, politična oblastva I. stopnje z denarjem do 5000 K ali po preudarku z zaporom do šest mesecev.

§ 12.

Začetek veljavnosti.

Ta ukaz dobi moč dne razglasitve.

Zenker s. r.

Leth s. r.

Spitzmüller s. r.

Handel s. r.